

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ БАСКЕТБОЛУ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

І. В. Ремзі, А. П. Серeda

Фізичне виховання – одна з необхідних умов правильного розвитку дітей. Прилучення до спорту з раннього дитинства дає людині фізичне загартування, виховує спритність, чіткість і швидкість реакції, підвищує активність, розвиває почуття дружби. Повноцінний фізичний розвиток дітей можливий лише при комплексному використанні засобів фізичного виховання: природних факторів, гігієнічних заходів і фізичних вправ [4].

Велике значення у всебічному фізичному розвитку дітей займають спортивні вправи, а також елементи спортивних ігор. Оволодіння елементами спортивних вправ та ігор з м'ячем колективного характеру створюють сприятливі умови для виховання позитивних морально-вольових рис характеру дітей. Такі ігри привчають долати егоїстичні спонукання, виховують витримку. У грі дитина завжди має можливість випробувати свої сили і переконатися в успішності дій [6].

Одна з найважливіших задач закладів загальної середньої освіти – виховання в дітей потреби в повсякденних заняттях фізичними вправами. Рішення цієї задачі вимагає від учителя фізичної культури наполегливості, творчості, багато умінь і знань. І насамперед, треба вміти будувати не тільки свою діяльність, але і діяльність учнів на уроці. Причому так, щоб вона мала своє відповідне продовження у формі самостійних занять у домашніх умовах з метою фізичного самовдосконалення. А для цього, у першу чергу, потрібно знати реальні можливості своїх вихованців [3].

Баскетбол – це командна гра, в якій спільні дії гравців обумовлені єдиною метою. Вона складна і емоційна, включає в себе швидкий біг, стрибки, метання, здійснювані в оригінально задуманих комбінаціях, проведених при протидії партнерів по грі [1]. Емоційність, динамічність, різноманітність дій та ігрових ситуацій в баскетболі приваблюють дітей

молодшого шкільного віку до цієї гри. На уроках фізичної культури при цьому можуть включатися як ігри з м'ячем, так і спеціальні вправи щодо закріплення навичок володіння м'ячем, оскільки вони мають важливе значення для різнобічної фізичної підготовленості дітей.

Велика роль баскетболу у вирішенні завдань фізичного виховання в широкому віковому діапазоні, таких як формування усвідомленої потреби в освоєнні цінностей здоров'я фізичної культури і спорту; фізкультурна початкова освіта, спрямована на освоєння інтелектуальних, моральних і естетичних цінностей фізичної культури, формування основ фізичної та духовної культури основи особистості, підвищення ресурсів здоров'я, як системи цінностей, активно і довгостроково реалізуються в здоровий стиль життя [2].

Застосування спортивних ігор у фізичному вихованні молодших школярів відіграє важливу роль у формуванні фундаменту рухових навичок і технічної підготовленості, тому що цей вік найбільш сприятливий для розвитку швидкісних і координаційних здібностей. На уроках фізичної культури навчання елементам гри в основному здійснюється через проведення рухливих ігор з елементами баскетболу. Тому слід приділяти більшу увагу методиці навчання елементам гри в баскетбол [5].

Мета роботи – дослідити методику навчання баскетболу учнів закладів загальної середньої освіти, підвищити ефективність уроку баскетболу шляхом удосконалення методів і прийомів навчання елементам гри у баскетбол.

Для досягнення мети у роботі застосовувалися наступні методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури щодо методики навчання баскетболу учнів закладів загальної середньої освіти; метод порівняння й зіставлення; методи математичної статистики.

У процесі виконання роботи, аналізувалися літературні джерела, які розкривають методику навчання баскетболу учнів закладів загальної середньої освіти; досліджувалися методи і форми навчання гри в баскетбол, а

також особливості навчання фізкультурним вправам у молодшому шкільному віці.

Метод порівняння й зіставлення, використовувався як метод співвідношень між особливостями методики навчання баскетболу учнів молодших класів та старшої школи закладів загальної середньої освіти.

Методи математичної статистики, дозволили дати характеристику певної сукупності по конкретних ознаках, числові значення характеристик спортивного устаткування з баскетболу, адаптованого для дітей молодшого шкільного віку.

У ході роботи нами були досліджені та проаналізовані теоретичні основи та педагогічні умови навчання баскетболу учнів закладів загальної середньої освіти, розкрита специфіка баскетболу та визначені засоби і методи його навчання. Також ми розглянули модель навчання техніки гри у баскетбол.

Баскетбол залишається однією з найкращих ігор у закритих приміщеннях для розвитку майже усіх фізичних якостей та кондицій учнів: витривалості, міцності, швидкості, гнучкості, прицільності, швидкості мислення тощо. Експериментальна технологія навчання гри в баскетбол передбачає засвоєння комплексу рухів та рухових дій, що складають цілісну рухову діяльність – гру в баскетбол.

Учні здатні засвоїти навчальний матеріал з баскетболу, якщо цей процес забезпечить мотивацію учнів до навчання та передбачить визначення загальних і конкретизованих завдань навчання, засобів розвитку фізичних якостей, засвоєння технічних прийомів та навчального матеріалу передбаченого шкільною програмою; методів навчання і тренування; можливих помилок, шляхів їх профілактики та усунення; форм та умов реалізації завдань навчання; норм навантаження; послідовності технологічних дій і процедур; засобів контролю й оцінки діяльності учнів, що в підсумку забезпечує бажаний результат навчання – уміння учнів грати в баскетбол.

Аналіз наукової та методичної літератури і практики фізичного виховання школярів з обраної проблеми свідчить, що засоби баскетболу різнобічно впливають на організм, сприяють вирішенню оздоровчих, виховних та освітніх завдань; формують основу рухових умінь і навичок, необхідних людині у процесі її життєдіяльності; вони мають значні переваги в організації і широкому їх використанні, позаяк викликають позитивні емоції у дітей та бажання займатися фізичними вправами.

Із кожного уроку учні повинні виносити нові знання й уміння, повинні бачити, що у процесі цілеспрямованих занять фізичними вправами вдосконалюється їх розвиток. При цьому кожен учень повинен мати особистий рекорд і кожного слід до нього підвести. Учителю необхідно чітко визначити кінцеву мету спільної роботи з учнями на весь час навчання у школі, на рік, семестр, серію уроків, тобто уявити результат діяльності на різні періоди часу. Висунення мети спрямовує і регулює діяльність учня, робить її усвідомленою.

Вирішуючи освітні завдання, учнів озброюють необхідними знаннями, вміннями і навичками виконувати фізичні вправи, а також застосовувати їх у повсякденному житті, у процесі самовдосконалення. Причому засвоєння цих знань, умінь і навичок повинно відбуватися не механічним шляхом, а такими способами, які ведуть до розвитку особи учня.

Розв'язання оздоровчих завдань передбачає забезпечення можливого у певному віці фізичного розвитку, формування постави і фізичної підготовленості, створення на заняттях найкращих умов для оздоровчого впливу на юнаків і дівчат.

Вирішення виховних завдань повинно забезпечити позитивний вплив занять фізичними вправами на розвиток моральних і вольових якостей, єдність фізичного і духовного розвитку особистості учня.

Кожен учитель повинен прагнути, щоб його учні оволоділи широким набором рухових умінь. Прагнення деяких учителів засвоїти вузьке коло

рухових дій безперспективне, бо призводить до збіднення рухового досвіду, а отже, викликає серйозні труднощі в навчанні. Високому рівню фізичної освіти сприяє засвоєння широкого кола фізичних вправ, що об'єднуються системними зв'язками.

З вищенаведеного можна зробити наступні висновки:

1. Баскетбол залишається однією з найкращих ігор для розвитку майже усіх фізичних якостей та кондицій учнів: витривалості, міцності, швидкості, гнучкості, прицільності, логічного мислення тощо.

2. Засоби баскетболу різнобічно впливають на організм, сприяють вирішенню оздоровчих, виховних та освітніх завдань; формують основу рухових умінь і навичок, необхідних людині у процесі її життєдіяльності; вони мають значні переваги в організації і широкому їх використанні, також викликають позитивні емоції у дітей та бажання займатися фізичними вправами.

3. Більшість шкіл можуть створити достатню матеріально-технічну базу для проведення гри в баскетбол як в закритому приміщенні, так і на відкритих майданчиках.

Література:

1. Баскетбол. Учебник для спорт. фак-тов фіз. культ. – М. : Фізкультура и спорт, 2007. – 247 с.
2. Баскетбол. Учебник для ин-тов фіз. культ. / Под ред. Ю. М. Портнова. – Изд. 3-е перераб. – М.: Фізкультура и спорт, 2008. – 288 с.
3. Найминова Э. Спортивные игры на уроках физкультуры. Книга для учителя / Э. Найминова. – Ростов - н/Д : Феникс, 2009. – 256 с.
4. Настольная книга учителя физической культуры. / Под ред. Л. Б. Кофмана. – М. : Фізкультура и спорт, 2014. – 496 с.
5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б. М. Шиян. – Част. 2. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 248 с.

6. Янсон Ю. А. Физическая культура в школе. Научно-педагогический аспект. Книга для педагога. / Ю. А. Янсон. – Ростов - н./Д. : Феникс, 2014. – 624 с.